

Sundbyberg, 2020-11-25

Dnr.nr: Ju2020/02919/L6

Mottagare:

ju.remissvar@regeringskansliet.se

zlata.tuco@regeringskansliet.se

Vår referens
Mia Ahlgren

Remissvar Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefrihet (SOU 2020:45)

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 46 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Funktionsrätt Sveriges synpunkter

EU har beslutat om starkare krav på tillgänglighet till medier i flera direktiv. Kraven omfattar bland annat produkter och tjänster längs hela användningskedjan för tillgång till medier och webb, men även specifikt för kriskommunikation och skydd mot hat och våld.

Tryck- och yttrandefrihetsutredningar görs återkommande för att revidera grundlagarna i Sverige. Detta betänkande tar bland annat upp ett förslag om att krav på vidareändring ska kunna ställas för tjänster som underlättar tillgången till tillgänglighetstjänster. Vi har valt att endast yttra oss om detta förslag samt att delge synpunkter på ytterligare behov av översyn.

Funktionsrätt välkomnar förslaget om krav på vidareändringsplikt.

Vi vill särskilt framhålla vikten av att i uppräkningslistan av tillgänglighetstjänster hålla fast vid "eller liknande teknik" eftersom AV-direktivet är tydligt att de tjänster som räknas upp i direktivet är en icke uttömmande lista och nya tjänster är under utveckling. Vikten av att ha lika tillgång till, förstå och kunna använda sig av trovärdigt innehåll i medier har aktualiserats under den pågående pandemin.

För att tillgänglighetstjänster som finns idag som undertext, teckenspråkstolkning, syntolkning, uppläst text och tydligare tal ska nå från innehållsleverantören ända fram till mediekonsumenten finns en komplex kedja. Det är avgörande att aktörerna längs kedjan samverkar från innehållsskapare, via operatörer som förmedlar innehållet och

tillverkare som skapar produkterna till oss som representerar användare med tillgänglighetsbehov. Det är en framgångsfaktor som konstaterats i de länder som varit först ut med lagstiftning och som uppmuntrades redan i EU:s så kallade telekompaket. Men vi ser fortfarande väldigt lite av samverkan i Sverige. Ett tydligt regelverk med krav på vidareändring är nödvändigt. Vi hoppas att fler aktörer inser vinster med samarbete på sikt. Sedan kabeltv-leverantören Comhem släckt ned den analoga distributionen ökar förutsättningarna. Viktigt att regeringen bevakar att inga merkostnader kommer att drabba konsumenter med behov av tillgång till grundläggande innehåll och tillgänglighetstjänster för att säkerställa yttrandefrihet för alla.

Kommitténs arbetssätt och behov av fortsatt utredning

Vi vill framhålla att kommittén har bjudit in rörelsen, återkopplat och stämt av, på ett mycket bättre sätt än många andra utredningar. Vi vill i framtida direktiv till utredningar se att funktionsrättskonventionen också blir tydligt nämnd som utgångspunkt för konsekvensanalysen. Det är nödvändigt och kräver på sikt ändring i kommittéförordningen.

EU som också ratificerat Funktionsrättskonventionen arbetar löpande med att föra in krav på tillgänglighet i ny lagstiftning. Det finns signaler om att EU kommer att utreda överensstämmelse med konventionen i befintlig lagstiftning. I Sverige har det gjorts flera gånger när det gäller Barnkonventionen. Men trots krav från FN har ännu inget motsvarande uppdrag genomförts när det gäller Funktionsrättskonventionen.

För att personer med funktionsnedsättning ska ha tillgång till, förstå och kunna använda det som förmedlas via digitala medier, inklusive internet, behövs en grundlig översyn av överensstämmelse med konventionen. Det rör också skydd mot kränkningar, våld och hatbrott på lika villkor som andra grupper. Regeringen har tagit positiva steg för att skärpa det straffrättsliga skyddet för transpersoner men inte agerat alls när det gäller personer med funktionsnedsättning.

Personer med funktionsnedsättning omfattas av de grunder som anges i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, men inte i alla bestämmelser i Sverige.

Med vänlig hälsning

Elisabeth Wallenius

Ordförande